Bach op zijn best

Cappella Amsterdam & Daniel Reuss

Programma

Zo 18.10

15:00

Concertzaal

PROGRAMMA

Johann Sebastian Bach

Komm, Jesu, komm, BWV 229 [8']

Cellosuite in C, BWV 1009 (selectie) [7']

- Prelude
- Courante

Jesu, meine Freude, BWV 227 [21']

I. Choral "Jesu, meine Freude"
II. Es ist nun nichts Verdammliches
III. Choral "Unter deinen Schirmen"
IV. Denn das Gesetz
V. Trotz dem alten Drachen
VI. Ihr aber seid nicht fleischlich
VII. Choral "Weg, weg mit allen Schätzen"
VIII. So aber Christus in euch ist
IX. Choral "Gute Nacht, o Wesen"
X. So nun der Geist
XI. Choral "Weicht, ihr Trauergeister"

Prelude (uit: Cellosuite in G, BWV 1007) [2']

Der Geist hilft unser Schwachheit auf, BWV 226 [8']

Cellosuite in d, BWV 1008 (selectie) [6']

- Sarabande
- Gigue

Singet dem Herrn ein neues Lied, BWV 225 [13']

UITVOERDERS

Barbara Kernig
cello

Pieter-Jan Belder
orgel

Margaret Urquhart
contrabas

Cappella Amsterdam

Daniel Reuss
muzikale leiding

Scan met je smartphone voor bio's en achtergrondinfo

Bach en het motet

Een tekst van Eduard van Hengel

Als Bach aan het werk gaat is het motet als genre lang over zijn hoogtepunt heen. Dat hoogtepunt lag eerder bij componisten als Giovanni Pierluigi da Palestrina of Orlandus Lassus, rond 1550. In de barok treden, ook in de protestantse kerkmuziek, solozang, liedvormen (koralen), homofonie en instrumentale bijdragen naar voren. Cantates zijn de liturgische hoofdmuziek geworden, met motetten verdrongen naar een bijrol in het voorprogramma, gezongen uit voortdurend herdrukte vroeg-zeventiende eeuwse bundels. Maar motetten werden nog wel geschreven als gelegenheidscomposities voor begrafenissen, herdenkingen en trouwerijen, in opdracht van welgestelden met bescheiden budget en als bijverdienste voor de cantor.

In die rol componeerde Bach waarschijnlijk veel meer dan de acht motetten die we nu nog van hem kennen en waarvan u er vanavond vier hoort. Maar daarmee gaf hij de achterhaalde motettraditie wel een nieuwe impuls, als het ware in blessuretijd, die er voor zorgde dat ook Mendelssohn en Brahms nog motetten componeerden. Motetten waren ook Bachs enige composities die zich (in tegenstelling tot bijvoorbeeld de cantates) in de loop van de 18e eeuw permanent op het repertoire van de Leipziger Thomaner handhaafden. Ook Mozart was bij zijn bezoek aan Leipzig in 1789 zeer geïmponeerd door een uitvoering van 'Singet dem Herrn'.

'Komm, Jesu, komm', BWV 229, is geschreven voor twee gelijkwaardige vierstemmige koren en gebaseerd op het eerste en laatste couplet van een 'Sterbelied' dat Paul Thymich, dichter en docent aan de Thomasschule, in 1684 schreef bij het overlijden van een rector van de school. 'Jesu, meine Freude', BWV 227, is Bachs meest uitgebreide motet, maar liefst elf delen omvattend en geschreven voor drie tot vijf stemmen. De tekst, die in de oneven nummers gebaseerd is op het bekende kerklied 'Jesu, meine Freude' en in de even nummers op de Romeinenbrief van de apostel Paulus, behandelen de spanning tussen het vergankelijke en het onvergankelijke, lichaam en geest.

Het dubbelkorige motet 'Der Geist hilft unser Schwachheit auf', BWV 226, is Bachs enige motet waarvan we precies weten waarvoor het werd geschreven: de herdenking van de op 16 oktober 1729 overleden professor J. H. Ernesti, die gedurende 45 jaar rector van de Thomasschule was geweest. Waarschijnlijk bepaalde Ernesti zelf dat het motet niet is gebaseerd op een treur- of rouwtekst maar op een troostvolle en bemoedigende, veeleer aan Pinksteren herinnerende passage uit de brief van de apostel Paulus aan de christelijke gemeente te Rome. Hoewel we ook van het motet 'Singet dem Herrn ein neues Lied', BWV 225, de bestemming niet kennen maakt het uitbundige karakter wel duidelijk dat dit geen rouwplechtigheid is geweest. Het is Bachs beroemdste en technisch meest eisende motet, een vocale compositie met orkestrale allure, een driedelige 'koorsymphonie', die Mozart ooit verblufte.

Eduard van Hengel was een Nederlandse Bachspecialist. Deze tekst schreef hij voor een eerdere productie van Cappella Amsterdam, en wordt met toestemmig van zijn familie opnieuw gebruikt. De volledige tekst vind je op www.debijloke.be/verhalen. Meer over zijn levenswerk vind je op www.eduardvanhengel.nl

Do 19.11

20:00

Concertzaal

OUDE MUZIEK

La Dolce Stravaganza

The Counterpoints

Wat doe je als blokfluitist en Vivaldi-fan bij een chronisch concerto-tekort? Je copypaste zijn viool-, hobo- en luitconcerti naar je eigen instrument! Thomas Triesschijn bewerkte een selectie uit 'L'estro armonico' en 'La Stravaganza' voor verschillende blokfluittypen. Het resultaat doet recht aan de veelzijdigheid van het eeuwig onderschatte instrument: zoetjes zingend in lyrische passages, venijnig virtuoos in snelle bewegingen, kruidje-roer-me-niet in de meest theatrale orkestdialogen. Voor wie nog twijfelde of de Nederlandse blokfluitschool boomt: op je neus.

deBijloke
MUZIEKCENTRUM

Zet het geluid van je mobiele telefoon uit.

Opnames maken in de zaal is niet toegelaten.

Tickets & info

debijloke.be

09 323 61 00

Bijlokekaai 7
9000 Gent

Openingsuren vestiaire & café

Tijdens de pauze, en voor en na het concert ben je welkom in het Café

De bewaakte vestiaire sluit een half uur na het concert.

KLARA · MAENE · DELEN PRIVATE BANK · nationale loterij · Vlaanderen verbeelding werkt · gent: